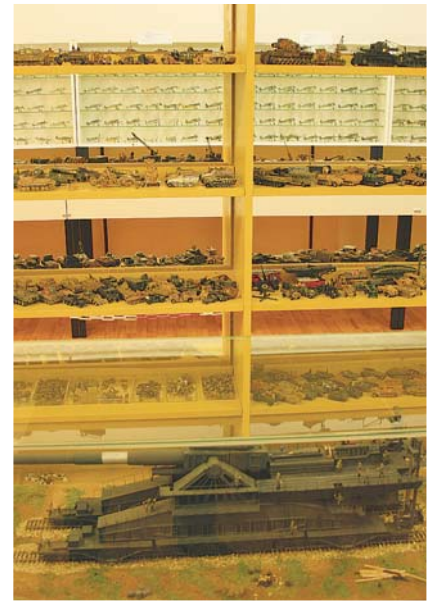

Közel háromezer jármű, többek között Messerschmittek, párducok, a legendás királytigris és a tragikus sorsú Tirpitz csatahajó gyűlt össze a baranyai Nagynyáradon. Nem kell megrémülni, nem egy újabb világégés hírei kelnek életre. A haditechnikában járatosak rögtön tudják, hogy a II. világháború ismert német repülőgépeiről, páncélosairól és hajóiról van szó. Vitéz Oroszi Marton György modelljei között mindezek a lehető legkorhűbb módon megtekinthetők.

NEHÉZ GUSZTÁV ELKÉSZÍTÉSE KÉT TELJES ÉVET VETT IGÉNYBE

Hadtörténeti múzeum Nagynyáradon

„Már gimnazista koromban is szenvedélyes modellező voltam. Miután '56-ban egy nemzetőr egység parancsnokhelyetteseként felvettem a harcot a szovjet támadókkal, emigrálni kényszerültem. Belgiumba kerülve olyan lehetőségekkel találkoztam, melyek akkor Magyarországon ismeretlenek voltak. Az ottani modellezőkön keresztül kerültem kapcsolatba hadtörténészekkel, múzeumokkal, gyűjtőkkel és más hasonló szervezetekkel, s így alakult ki bennem egy gondolat a haditechnika bemutatása iránt, a makettek keresztül.” Így vall a kezdetekről a ma már nyolcvanas éveit taposó Marton György. A nemzetőr dandártábornok kedélyesen mesél a fiatalságáról, a forradalmi szerepvállalásáról és az azt követő meneküléséről, amelynek végállomása Belgium volt. Itt közel negyven évet töltött el, miközben elkészítette a II. világháború szinte teljes technikai arzenálját. Az ekkor immár 1500 darabból álló gyűjtemény számos rangos elismerést hozott, a brüsszeli Hadtörténeti Múzeum be is fogadta volna az anyagot, tulajdonosa azonban mindenképp haza akart térni, és a rendszerváltás után a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolának ajándékozta az anyagot. Elhelyezési gondok miatt azonban komoly veszély fenyegette az évtizedek alatt elkészült maketteket, ezért a Honvéd Hagyományörző Egyesület segítségével 2011 májusában új helyet

A TELJES NÉMET LÉGIERŐ FELSORAKOZOTT NAGNYNÁRADON...

talált neki Nagynyáradon, ahol a faluvezetés biztosította a gyűjteménynek a bemutatótermet. A ma már közel 3000 darabot számláló géppark a Nagynyáradai Magyar–Német Baráti Kör tulajdonában van, és ezzel remélhetőleg hosszú időre megoldódott a páratlan gyűjtemény sorsa.

A modellezők népes taborának nem kell magyarázni, hogy milyen ritka egy ilyen kollekciónak létrehozni. A világon egyedülálló tematikus kiállítást maga a német katonai attasé is megtekintette. A mérnöki vénával megáldott alkotó kínosan ügyel a részletekre. Számára soha nem volt elegendő a modellgyártók által piacra dobott kínálat, hanem eredeti tervek alapján olyanokká építette át őket, amilyenek a valóságban voltak. Megtalálható a gyűjteményben a

német légielő típusainak minden változata, a kísérleti repülőgépekig bezárólag. A legkülönösebbnek azonban mégis az hat, amikor az eredetileg az angol, német vagy a szovjet hadseregben szolgált eszközökön feltűnik a német feljel. Ez természetes, mondja Gyuri bácsi, ugyanis nagyon sok esetben az ellenségtől megszerzett haditechnikával harcoltak a német csapatok, különösen az afrikai hadszíntéren. Szintén a gyűjtemény érdekességei közé tartozik, hogy egy-egy jellemző szituációban a háború jeles politikusait is megörökítette az alkotó. Egy-egy kisebb makett elkészítésén 2-3 napot bíbelődik, de a Dora (Nehéz Gusztáv) nevű vasúti ágyún, melyet a háború során egyetlen alkalommal, Szevasztopolnál vetettek be, két teljes évig dolgozott.

Megeri rászáni az időt, buszra vagy autóra ülni, biciklire pattanni, és egy előzetes telefonos egyeztetés után megtekinteni a hadtörténeti kiállítást. Külön ajánlatos iskolásokkal elzárandozni, mert a diák a kiállított makettek után sokkal könnyebben el tudja képzelni az addig csak a történelemlétkönyvben olvasottakat. Ha pedig sikerül az alkotóval is beszélgetni, akkor egy valódi interaktív órát tölthetnek el a II. világháború technikai titkainak megismerésével.

**Előzetes bejelentkezés:
06/69/374-056**